

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

30 жовтня 2024 року

Біла Церква
2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., керівник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 79 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

мінеральну добавку (МД), яка допомагала компенсувати дефіцит необхідних мікроелементів. Тварини другої дослідної групи отримували комплексну білково-вітамінно-мінеральну добавку (БВМД), що включала не лише мінерали, але й білкові та вітамінні компоненти, необхідні для повноцінного метаболізму та покращення загального стану організму.

Результати дослідження. Результати клінічного обстеження поросних та підсисних свиноматок, а також аналіз морфологічних та біохімічних показників крові й раціонів, свідчать про те, що в умовах господарства аліментарна остеодистрофія є поширеним захворюванням серед свиноматок. У зимово-весняний період захворювання реєструється у 80–100 % свиноматок, що підкреслює його масовість у цей період.

Основними причинами виникнення аліментарної остеодистрофії є незбалансованість раціону свиноматок та нестача таких елементів, як кальцій, фосфор, купрум, цинк, марганець, кобальт, йод, а також вітаміни А та D. Важливим фактором також є дефіцит обмінної енергії та білка, що посилює перебіг захворювання.

Клінічно захворювання проявляється через порушення функцій опорно-рухового апарату, зокрема, слабкістю, кульгавістю, порушенням координації рухів і збоченням апетиту. Біохімічні дослідження показали, що вміст загального кальцію в сироватці крові свиноматок за 45 днів до опоросу був у межах норми, але рівень іонізованого кальцію був знижений. Після двох тижнів спостереження у контрольній групі тварин спостерігалось подальше зниження як загального, так і іонізованого кальцію, при цьому у 86 % свиноматок загальний кальцій був нижчим за норму, а рівень іонізованого кальцію знижувався у 92 % випадків. Активність лужної фосфатази збільшувалась у 100 % тварин.

У дослідних групах, де до раціону додавали мінеральні добавки, рівні іонізованого кальцію стабілізувалися в межах норми. Також введення добавок нормалізувало вміст неорганічного фосфору і магнію. Активність лужної фосфатази у дослідних групах залишалася в межах норми, тоді як у контрольній групі вона залишалася підвищеною.

Діагноз аліментарної остеодистрофії був підтверджений лабораторними аналізами крові, які виявили зниження кількості еритроцитів ($5,8 \pm 0,08$ Т/л), загального кальцію ($2,28 \pm 0,07$ ммоль/л), іонізованого кальцію ($0,92 \pm 0,07$ ммоль/л) та магнію ($0,84 \pm 0,4$ ммоль/л).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Adeola O. Digestion and balance techniques in pigs. Swine Nutrition, Second Edition. 2000. P. 903–916. DOI:10.1201/9781420041842.
2. Adhikari P.A., Heo J.M., Nyachoti C.M. True and standardized total tract phosphorus digestibility in canola meals from Brassica napus black and brassica juncea yellow fed to growing pigs. Journal of Animal Science, 2015. 93 (1). P. 209–216. DOI:10.2527/jas.2014-7569.
3. Lee S.A., Bedford M.R., Stein H.H. Comparative digestibility and retention of calcium and phosphorus in normal- and high-phytate diets fed to gestating sows and growing pigs. Animal Feed Science and Technology. 2021. 280. art. no. 115084. DOI:10.1016/j.anifeedsci.2021.115084.
4. Lowell J.E., Liu Y., Stein H.H. Comparative digestibility of energy and nutrients in diets fed to sows and growing pigs. Archives of Animal Nutrition. 2015. 69 (2). P. 79–97. DOI:10.1080/1745039X.2015.1013664.

УДК: 636.4.053.09:616.33-008.3:619

СТАРОВОЙТ М.С., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТА ЕТІОЛОГІЯ ДИСПЕПСІЇ ПОРОСЯТ

Однією з основних проблем у вирощуванні поросят є захворювання шлунково-кишкового тракту, що супроводжуються діареєю. Ці хвороби є широко поширеними в господарствах різної форми власності як на

території України, так і за її межами. Вони призводять до значних втрат, спричиняючи загибель молодняка в 20-50% випадків, що має значний негативний економічний вплив, зокрема через зниження темпів приросту маси тіла поросят та негативний вплив на їхній розвиток і продуктивність [1, 2].

Сучасні дослідження свідчать, що значна частина незаразних патологій у поросят, зокрема диспепсія, має функціональний характер і є наслідком порушень адаптаційних процесів організму тварин [3, 4]. Ці порушення можуть бути викликані неправильними умовами утримання, змінами у раціоні або недостатністю розвитку травної системи поросят.

Одним із ключових напрямків сучасної ветеринарної медицини є розробка та вдосконалення методів ранньої діагностики захворювань молодняка, серед яких диспепсія посідає одне з провідних місць. Раннє виявлення хвороби дозволяє вчасно вжити заходів для стабілізації стану тварин, що є важливим для зменшення економічних збитків та підвищення ефективності вирощування поросят [5].

Ключові слова: шлунково-кишкові хвороби новонароджених поросят, аліментарна остеодистрофія, білково-вітамінна мінеральна добавка (БВМД), мінеральна добавка (МД), загальний кальцій, неорганічний фосфор.

Мета роботи – вивчити поширення та етіологію диспепсії у поросят.

Матеріалом для дослідження були поросята різних вікових груп та порід велика біла, дюрок, петрен, сироватка крові.

Результати дослідження. За результатами проведених досліджень, було встановлено, що серед внутрішніх захворювань поросят у господарстві найбільш поширеними є хвороби травної системи (52,8 %) та порушення обміну речовин (31,7 %). Значно рідше реєструються захворювання органів дихання (15,4 %). Серед незаразних захворювань молодняка свиней найчастіше діагностується диспепсія, що становить 35,3 % випадків. Поряд із цим, значну питому вагу серед патологій займають хвороби, пов'язані з порушеннями обмінних процесів, зокрема гіпоглікемія, анемія, гіпотрофія та дистрофія печінки.

Захворюваність поросят на гіпотрофію в середньому за період 2022–2023 років становила 7,1 %, що є однією з основних причин розвитку диспепсії. У гіпотрофованих тварин через функціональну незрілість ферментних систем часто виникають гострі розлади травлення з ознаками діареї. Крім того, порушення температурного режиму в умовах утримання новонароджених поросят сприяє розвитку гіпоглікемії, що призводить до диспепсії вже на перших добах життя.

У поросят постнатального періоду гастроентероколіт реєструвався у 12,9 % випадків внутрішньої патології, а токсична дистрофія печінки — у 4,6 %. Частіше ці захворювання виникали при згодовуванні неякісних кормів, уражених мікотоксинами. Високий відсоток незаразних хвороб також припадає на гіпопластичну анемію (11,3 %), що зумовлено незадовільною годівлею поросних свиноматок, яка призводить до народження поросят зі зниженою імунобіологічною реактивністю.

Аналіз раціону свиноматок показав, що основними компонентами кормів були ячмінь, шрот соняшниковий, горох, пшениця, соя та премікс. Для поросят 2-місячного віку виявлено надлишок кормових одиниць (106,7 %), сирого та перетравного протеїну (110,1 % і 111,5 %), а також лізину (185,7 %) при дефіциті обмінної енергії (92,5 %) та сухої речовини (65,8 %). Надлишок енергії та незбалансованість амінокислот призводять до патології шлунково-кишкового тракту, печінки та нирок.

У раціоні також відзначено надлишок кальцію (141 %), фосфору (106,3 %), заліза (втричі більше норми), йоду (1083,3 %) та інших мікроелементів, при цьому спостерігається дефіцит мангану (69,6 %). Надмірна кількість токоферолу (470,5 %) негативно впливає на обмін вітаміну К, що може призводити до крововиливів у слизовій оболонці травного тракту.

Таким чином, диспепсія у поросят є найпоширенішим незаразним захворюванням, етіологія якого пов'язана з незбалансованою годівлею, що включає надлишок білків, мікроелементів та деяких вітамінів, а також дефіцит важливих амінокислот і мінералів, таких як метіонін, манган та інші.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Prevalence of enteric pathogens in diarrheic and non-diarrheic samples from pig farms with neonatal diarrhea in the North East of Spain / A. Vidal et al. Vet. Microbiol. 2019. 237. 108419. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)] [[PubMed](#)].
2. Sjölund M., Zoric, M., Wallgren P. Financial impact on pig production: III. In Proceedings of the Gastrointestinal Disorders: Proceedings of the 6th European Symposium of Porcine Health Management, Sorrento, Italy, 7–9 May 2014. 189 p. [[Google Scholar](#)].
3. Laboratory diagnosis of enteric disorders / J. Segalés et al. In Handbook of Laboratory Diagnosis in Swine. Servet Editorial-Grupo Asis Biomedica: Zaragoza, Spain, 2013. P. 64–73. [[Google Scholar](#)].
4. Larson L.A., Schwartz K.J. Differential Diagnosis of Baby Pig Diarrhea. Iowa State Univ. Vet. 1987. 49. P. 84–90. [[Google Scholar](#)].
5. Diarrhoea in neonatal piglets: A case control study on microbiological findings / H. Kongsted et al. Porc. Health Manag. 2018. 4. P. 1–7. [[Google Scholar](#)] [[CrossRef](#)].

УДК: 636.7/8.09:616.379-008.64:619

АНДРІЙЧУК Я.Ю., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕТІОПАТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЯВУ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ У ДРІБНИХ ТВАРИН

Цукровий діабет у котів розвивається через порушення вироблення або дії інсуліну, що призводить до серйозних змін у метаболізмі. Одними з перших і найбільш помітних симптомів є постійна спрага та часте сечовипускання. Ці ознаки сигналізують про початок хвороби. У випадку, якщо рівень глюкози в крові стає надто високим, це може призвести до загрозливих для життя станів, таких як пошкодження внутрішніх органів, ураження мозку та розвиток коми. Тривале підвищення глюкози також викликає серйозні ускладнення, зокрема порушення роботи нирок, серця, судин і може сприяти виникненню глаукоми [1, 2].

Постійно високий рівень цукру в крові негативно впливає на функцію нирок, оскільки порушує процеси фільтрації та реабсорбції, що призводить до розвитку хронічної ниркової недостатності. Це, у свою чергу, викликає підвищення артеріального тиску і зниження гнучкості судин нирок і серця, що серйозно погіршує стан здоров'я тварини [3, 4].

Ключові слова: собаки, коти, цукровий діабет, інсулін, кетоацидозний стан, глюкоза, креатинін, АСТ, АЛТ.

Мета роботи – вивчити етіологію та патогенез розвитку цукрового діабету у дрібних домашніх тварин.

Матеріалом для дослідження були собаки, коти, різних порід і вікових груп, сироватка крові.

Результати дослідження. Під час досліджень було зафіксовано 10 випадків звернень щодо котів із діагнозом цукрового діабету. Тварини мали різний вік, породу та стать, причому вік варіювався від 5 до 18 років. Більшість пацієнтів складали кішки (60 %), а коти становили 40 %.

В анамнезі у всіх тварин відмічалися симптоми пригніченості, швидкої втомлюваності, підвищеного апетиту та спраги, причому дві тварини демонстрували відсутність апетиту. Стан шерсті був поганим: вона була скуйовджена, матова, а шкіра — суха і зі зниженою еластичністю. Також було виявлено блідість слизових оболонок, больову чутливість черевної стінки та ознаки зневоднення від 5 % до 13 % (стадії 2–4 дегідратації). У 20 % тварин було зареєстровано зниження частоти серцевих скорочень.

У 30 % котів спостерігали бугристість і зменшення розмірів нирок удвічі. Такі тварини страждали від кетоацидозу, що підтверджувалося запахом ацетону з ротової порожнини, розширеними зіницями, зниженням реакції на світло, апатією та малорухливістю. Втрата рідини у цих тварин досягала 10 %, а також було виявлено тахікардію та сильну пульсацію внутрішньої стегнової артерії.